

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 22 kwietnia 2024 r.

WRPS-VI.431.2.5.2024.XX

Pani XXXXX XXXXXXXXX
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Spolecznej w Sierpcu
ul. Świętokrzyska 12
09-200 Sierpc

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej i art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych na rok 2024 kontrolerzy Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, pani XXXX XXXXXXXXX – starszy inspektor i pan XXXXXXXXX XXXXXXXXXX – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącego zespołu kontrolującego, w okresie od 30 stycznia 2024 r. do 12 lutego 2024 r. przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od 1 lipca 2022 r. do dnia kontroli, tj. 30 stycznia 2024 r.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki ocenił działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu pozytywnie w zakresie organizacji zadania, natomiast pozytywnie pomimo uchybień w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie
00-950 Warszawa, Plac Bankowy 3/5, tel.: (+48) 22 695 69 95 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /t6j4ljd68r/skrytka
www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Mazowiecki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.gov.pl/web/uw-mazowiecki w zakładce ochrona danych osobowych.

I. Organizacja zadania

W okresie objętym kontrolą Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sierpcu zarządzała Pani – jako dyrektor jednostki, a za obsługę finansową odpowiadała pani XXXXXXXXXXX XXXXXX zatrudniona na stanowisku głównej księgowej.

Organizację wewnętrzną, kompetencje i podległość służbową poszczególnych działów, jednostek i samodzielnych stanowisk pracy określał regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu z dnia 21 czerwca 2013 r. zatwierdzony przez Burmistrza Miasta Sierpc. W regulaminie wskazano Dział Świadczeń Rodzinnych jako komórkę ośrodka odpowiedzialną za realizację zadań określonych w ustawie.

Poinformowała Pani pisemnie, że w okresie objętym kontrolą zadania określone w ustawie realizowali następujący pracownicy: pani XXXXXX XXXXXX – kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych, pani XXXXXX XXXXXX – kierownik Działu Pomocy Środowiskowej oraz panie XXXXX XXXXXXXXXXXXX i XXXXXX XXXXXXXXXXXXX zatrudnione na stanowisku starszego inspektora.

Organ właściwy – Burmistrz Miasta Sierpc udzielił Pani dyrektor¹ i pani XXXXXXX XXXXXX² upoważnienia do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania w tych sprawach decyzji. Natomiast pani XXXXXX XXXXXX³, pani XXXXX XXXXXXXXXXXXX⁴ i pani XXXXXX XXXXXXXXXXXXX⁵ otrzymały upoważnienie do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wszystkie poddane kontroli upoważnienia wydano na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy.

II. Prawdliwość ustalania uprawnień do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W sporządzonym na potrzeby kontroli zestawieniu ilości wniosków i decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego wskazano, że na okres świadczeniowy 2022/2023 wpłynęło 130 wniosków. W 129 przypadkach wydano decyzje o przyznaniu prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a w 1 przypadku wniosek przekazano w celu rozpatrzenia do innego organu zgodnie z właściwością miejscową. Na kolejny okres świadczeniowy 2023/2024 wpłynęło 111 wniosków, na podstawie których wydano 108 decyzji przyznających oraz 1 decyzję odmowną. Na dzień kontroli w dwóch przypadkach

¹ upoważnienie z 14 czerwca 2010 r.

² upoważnienie z 14 czerwca 2010 r.

³ upoważnienie z 14 czerwca 2010 r.

⁴ upoważnienie z 14 czerwca 2010 r.

⁵ upoważnienie z 20 sierpnia 2010 r.

nie rozpatrzono wniosku, gdzie w pierwszym z nich strona zrezygnowała z ustalenia uprawnień do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a w drugim wniosek wpłynął 11.01.2024 r. i był w trakcie rozpatrywania.

Kontroli poddano dokumentację zawartą w aktach 27 spraw wszczętych na podstawie wniosków o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, złożonych w formie papierowej w 26 przypadkach i w formie elektronicznej w 1 przypadku. W analizowanych sprawach w 24 przypadkach przyznano świadczenia w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł, w 2 przypadkach świadczenie przyznano w wysokości z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” oraz w 1 przypadku odmówiono przyznania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Poza tym analizie poddano 4 decyzje, w których orzeczono o zmianie decyzji przyznającej świadczenia oraz 2 decyzje ws. uchylecia decyzji.

We wszystkich przypadkach wnioski opatrzone pieczęcią oraz datą wpływu i kolejnym numerem z rejestru. Dokumenty na nowy okres świadczeniowy przyjęto w terminach określonych w art. 20 ust. 3.

Wnioski zawierały informacje wymienione w art. 15 ust. 3 ustawy. We wszystkich przypadkach wnioskodawcy złożyli oświadczenie o przekazaniu organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne wszelkich znanych mu informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu i oświadczenie o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny. Wnioskodawcy załączali do wniosków odpowiednio do sprawy inne dokumenty, o których mowa w art. 15 ust. 4 ww. ustawy, w tym:

- zaświadczenia i oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych,
- zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne albo oświadczenie stwierdzające bezskuteczność egzekucji,
- odpisy podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty lub postanowienia sądu o zabezpieczeniu powództwa o alimenty lub protokołu zawierającego treść ugody sądowej lub ugody zawartej przed mediatorem,
- oświadczenie o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły lub szkoły wyższej.

Podstawą obliczenia dochodu członków rodziny wnioskodawcy w przypadku wniosków złożonych na okres świadczeniowy 2022/2023 były dane dotyczące osiągniętych

dochodów w roku 2021, natomiast w przypadku wniosków na okres świadczeniowy 2023/2024 do obliczeń przyjęto dochody osiągnięte w 2022 r. Ustalając prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego w obliczeniach zastosowano kryterium dochodowe określone w art. 9 ust. 2 ustawy wynoszące 900 zł w okresie świadczeniowym 2022/2023 oraz 1209 zł w okresie świadczeniowym 2023/2024.

We wszystkich przypadkach organ wywiązał się z obowiązku pozyskiwania lub weryfikacji danych w systemach teleinformatycznych Pesel, CBB, ePodatki, ZUS. Nie pozyskiwano natomiast informacji z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych (CWU) oraz z Systemu Informacji Oświatowej MEN.

W 1 przypadku⁶ na podstawie § 8 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1467) wezwano wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku złożonego drogą elektroniczną. Wnioskodawca uzupełnił informacje i postępowanie zakończono wydaniem decyzji o przyznaniu prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

We wszystkich 26 przypadkach, w których przyznano prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz w 1 przypadku, w którym uchylono decyzję z powodu przekroczenia kryterium dochodowego, a także w 2 przypadkach, w których wydano decyzje zmieniające wysokość świadczenia z uwzględnieniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” prawidłowo obliczono dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W przypadkach, w których przyznano świadczenie z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” prawidłowo wyliczono kwotę, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W tych sprawach w uzasadnieniu decyzji zawarto analizę dochodów rodziny i przedstawiono czytelny i przejrzysty sposób wyliczenia dochodu oraz kwot przekroczenia kryterium dochodowego. Ponadto wskazano wysokość świadczeń przysługujących na podstawie art. 9 ust. 2 i 2b.

Na 27 poddanych kontroli spraw we wszystkich przypadkach rozpatrzono złożone wnioski wydając 26 decyzji o przyznaniu i 1 decyzję o odmowie przyznania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego z powodu rezygnacji wnioskodawcy z kontynuacji nauki w szkole lub szkole wyższej. We wszystkich przypadkach o świadczenie ubiegali się

⁶ wniosek nr xx z dnia xx.xx.xxxx r.

obywatele polscy, z czego w 21 przypadkach wnioski złożyli przedstawiciele ustawowi osób uprawnionych, a w pozostałych 6 przypadkach wnioski złożyły osoby uprawnione, które ukończyły 18 lat. W 22 przypadkach świadczenie przyznano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów nie wyższej jednak niż 500 zł miesięcznie. W 4 przypadkach w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego prawo do świadczenia przyznano miesięcznie w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Przyznana z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” kwota świadczenia nie była niższa niż 100 zł. W 24 przypadkach w decyzjach wskazano jako formę wypłaty przelew bankowy, a 2 przypadkach wypłatę w gotówki w kasie ośrodka. W decyzjach jako termin wypłaty we wszystkich przypadkach wskazano dzień - 22. każdego miesiąca.

W przypadkach, w których składano wnioski na nowy okres świadczeniowy zachowano terminy ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego określone w art. 20 ust. 4, 5, 6, 7 i 8 ustawy. W pozostałych przypadkach decyzje administracyjne wydano niezwłocznie, stosownie do unormowań zawartych w art. 35 § 1 k.p.a.

Doręczenie dokumentów odbyło się zgodnie z wymogami wskazanymi w art. 39 oraz art. 46 § 1 k.p.a.

Poddane kontroli decyzje administracyjne zawierały następujące elementy, o których mowa w art. 107 § 1 k.p.a.: oznaczenie organu administracji publicznej tj. Burmistrza Miasta Sierpca, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji.

W podstawie prawnej wszystkich decyzji w sprawie przyznania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego nieprawidłowo wskazano art. 162 k.p.a., tj. przepis dotyczący wygaszenia lub uchylecia decyzji administracyjnej.

Ponadto informowano o obowiązku powiadomienia organu wypłacającego świadczenia o zmianach mających wpływ na prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego o czym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy, a także o wynikającym z art. 23 ust. 1 ustawy obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz odsetkami.

W jednej z dwóch analizowanych decyzji w sprawie ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w podstawie prawnej, a także w uzasadnieniu pominięto przepis regulujący naliczanie odsetek od kwot nienależnie pobranych świadczeń art. 23 ust. 1a. Natomiast w obu decyzjach poinformowano stronę o treści art. 23 ust. 6, że nienależnie pobrane świadczenia wraz z odsetkami podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Ponadto w decyzjach przyznających zamieszczono informacje o przetwarzaniu danych osobowych, jako integralną część dokumentu, pod którą znajdował się podpis osoby wydającej decyzję. Przyjęta praktyka umieszczania w decyzji administracyjnej informacji przetwarzaniu danych osobowych jest niewłaściwa, ponieważ wykracza poza listę elementów decyzji wymienionych w art. 107 § 1 k.p.a.

Wypłata świadczeń przyznanych na podstawie wniosków nowy okres świadczeniowy odbyła się w terminach określonych w art. 20 ust. 4, 5, 6, 7 i 8 ustawy oraz w sposób i w kwotach wskazanych w decyzjach. Natomiast wypłaty świadczeń w następnych terminach odbywały się co miesiąc w kwotach i w sposób wynikający z decyzji. Z analizy list wypłat wynika, że w większości przypadków świadczenia wypłacono w innym dniu niż dzień wskazany w decyzji (w decyzjach termin - 22. każdego miesiąca).

Należy zaznaczyć, że decyzje przyznające świadczenia wraz ustalonym wcześniej harmonogramem wypłat przekazywane są do organów egzekucyjnych. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 1a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów dłużnik alimentacyjny jest obowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, które naliczane są od pierwszego dnia następującego po dniu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do dnia spłaty. Zatem ma to istotny wpływ na prowadzoną egzekucję świadczeń. Dlatego świadczenia z funduszu alimentacyjnego należy wypłacać w terminach określonych w harmonogramie, a w przypadku każdej zmiany, bezzwłocznie informować odpowiedni organ prowadzący postępowanie egzekucyjne.

MOPS w Sierpcu po uzyskaniu informacji o wpływie tytułu wykonawczego do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne w 2 przypadkach stosownie do art. 29 ustawy organ zmienił decyzje przyznające w części dotyczącej wysokości świadczeń. W decyzjach przyznano świadczenia w podwyższonej kwocie od miesiąca, w którym nastąpiła zmiana wysokości zasądzonych alimentów.

W 2 innych poddanych kontroli przypadkach w związku z uzyskaniem dochodu przez jednego z członków rodziny osoby uprawnionej wydano decyzje o zmianie decyzji przyznającej w części wysokości świadczenia. Ponownie przeliczono dochody i stosownie do unormowań zawartych w art. 9 ust. 2a i 2b ustawy przyznano świadczenie z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”.

Kontroli poddano także 2 sprawy, w których organ uchylił decyzje przyznające prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W pierwszym przypadku uchylono prawo do świadczenia z powodu przekroczenia kryterium dochodowego, a także braku przesłanek do zmiany wysokości świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”. W drugim przypadku decyzję uchylono z uwagi na rezygnację osoby uprawnionej z kontynuowania nauki szkole lub szkole wyższej po ukończeniu 18 lat.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

1. Nie pozyskiwano informacji z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych (CWU) oraz z Systemu Informacji Oświatowej MEN.
2. W podstawie prawnej wszystkich decyzji w sprawie przyznania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego przywołano art. 162 k.p.a., tj. przepis dotyczący wygaszenia lub uchylenia decyzji administracyjnej.
3. W podstawie prawnej decyzji w sprawie ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych świadczeń oraz w jej uzasadnieniu pominięto przepis regulujący naliczanie odsetek od kwot nienależnie pobranych świadczeń art. 23 ust. 1a.
4. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacano w innych terminach niż wskazany w decyzji.
5. W treści pouczenia zawierano informację o przetwarzaniu danych osobowych, jako integralnej części dokumentu, pod którą znajdował się podpis osoby wydającej decyzję, co jest niezgodne z unormowaniami zawartymi w art. 107 § 1 k.p.a.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialność ponosi Pani jako Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu oraz pracownicy realizujący kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią Dyrektor do:

1. Pozyskiwania informacji z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych (CWU) oraz z Systemu Informacji Oświatowej MEN, stosownie do przepisu art. 15a ust.1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
2. Wskazywania w podstawie prawnej decyzji wyłącznie tych przepisów, które mają zastosowanie w sprawie.
3. Uwzględniania w podstawie prawnej i w treści uzasadnienia decyzji w sprawie ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych świadczeń przepisu regulującego naliczanie odsetek od kwot nienależnie pobranych świadczeń tj. art. 23 ust. 1a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
4. Wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w terminach wskazanych w decyzji przyznającej.
5. Wydawania decyzji administracyjnych zgodnych z art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego i niezawierania w treści decyzji administracyjnych informacji o przetwarzaniu danych osobowych.

POUCZENIE

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Xxxxx Xxx-XXXXXXXXXXXX
Zastępca Dyrektora Wydziału Rodziny i
Polityki Społecznej

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Pan XXXXXXXX XXXXXXXXX

Burmistrz Miasta Sierpc